

Закарпатська область як специфічний регіон, який межує з чотирма країнами ЄС, має перспективи бути залученою до європейських програм підтримки підприємництва у випадку активізації співпраці місцевої влади з європейськими урядовими та неурядовими інституціями.

Література

1. Eurostat [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Employment_statistics.
2. Статистичний збірник «Регіони України, 2015. Част. I. [За ред. І.М. Жук] - К. : Державна служба статистики України. - С. 63, 67.
3. Реєстраційні дані щодо фізичних осіб-підприємців в Україні станом на 01.01.2015.pdf [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://ddr.minjust.gov.ua/files/main/publication/>.

УДК 658.15 (477)

М.В.ІГНАТИШИН
Мукачівський державний університет

БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ КОМПЛЕКСНОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Запровадження ринкової економіки в Україні суттєво покращує умови ділової активності суб'єктів господарювання. Однак, незважаючи на значні переваги ринкової економіки, вітчизняні підприємства перебувають у складній ситуації. Успішна діяльність підприємства у конкурентному середовищі залежить від низки чинників внутрішнього та зовнішнього характеру, а саме: стану та наявності ресурсів, фінансового механізму, продуманої фінансово-економічної стратегії підприємства тощо. При прийнятті управлінських рішень важливо враховувати стратегію і тактику діяльності, і саме бюджетування на підприємстві є дієвим інструментом її реалізації [1].

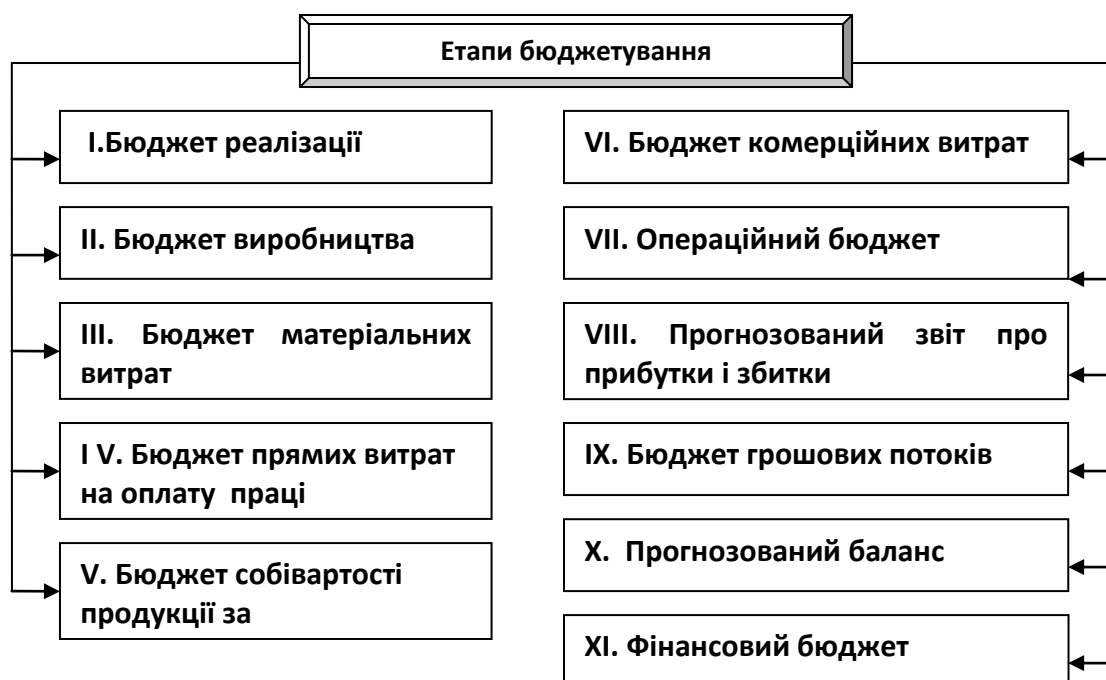

Рис.1.Етапи бюджетування на підприємстві

Основними бюджетами, які дозволяють сформувати комплексне уявлення про діяльність підприємства є бюджети, які наведено на рис.2.

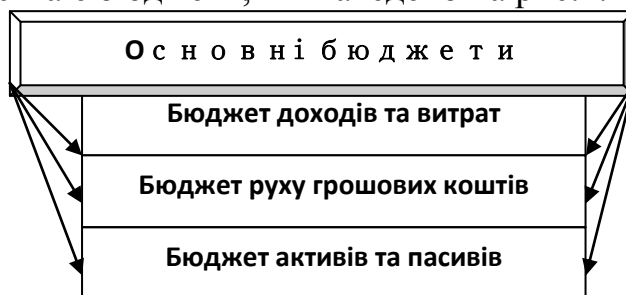

Рис. 2. Основні бюджети на підприємстві

При розробленні плану реалізації необхідно закладати обсяг відвантаженої продукції на конкретний період (наданих послуг чи виконаних робіт) незалежно від умов оплати, оскільки власне на цей обсяг орієнтуватиметься підприємство при формуванні своєї виробничої програми. Важливе значення при складанні бюджетів мають допоміжні та спеціальні бюджети, плани графіки, які наведено на рис.3.

Рис. 3. Допоміжні та спеціальні бюджети, плани-графіки

Всі наведені основні і допоміжні бюджети повинні базуватись на основних принципах бюджетування. До таких принципів можна віднести[3]:

1. Принцип наукової та економічної обґрунтованості бюджетів – необхідно орієнтуватися на потреби ринку, застосовувати прогресивні методи планування.

2. Принцип гнучкості – передбачає можливість коригування наявної на підприємстві системи бюджетів при зміні зовнішніх факторів та стану підприємства.

3. Принцип економії – витрати на бюджетування повинні бути раціонально співвіднесені з отриманими результатами.

4. Принцип інтегрованості – різні види бюджетів повинні бути тісно взаємопов'язані між собою. Цей зв'язок сприятиме, щоб бюджети виконувалися найефективніше, і виконання бюджету нижчого рівня забезпечувало виконання бюджетів вищого рівня.

Підсумовуючи викладене можна стверджувати, що послідовне виконання кожного етапу бюджетування дає змогу керівництву підприємства реально оцінити масштаби виробництва, розрахувати імовірний обсяг витрат,

очікуваний обсяг прибутку та здійснити раціональну координацію господарської діяльності, що нині набуває досить важливого значення. В цілому бюджетування є ефективним інструментом управління, який суттєво покращує результати діяльності, підвищує конкурентоспроможність та ефективність використання фінансових ресурсів підприємства.

Література

1. Бень Т. Бюджетування як інструмент удосконалення управління на підприємстві / Т. Бень, С. Довбня // Фінанси України. – 2000. – №7. – С. 48-55.
2. Білик М. Д. Бюджетування у системі фінансового планування. / М. Д. Білик // Фінанси України. – 2003. – №3. – С. 97–109.
3. Зятковський І. В. Бюджет підприємства як інструмент управління фінансовими ресурсами / І. В. Зятковський. // Фінанси України. – 2001. – №7. – С. 75-79.

УДК 685.34.02

М. І. ІГНАТИШИН
Мукачівський державний університет

ВИЗНАЧЕННЯ РЕЛАКСАЦІЙНИХ ПАРАМЕТРІВ РЕОЛОГІЧНИХ МОДЕЛЕЙ НЕПРЯМИМ МЕТОДОМ

Є матеріали, тканини, біологічні тканини, фізичні системи, що мають пружнов'язкі властивості, тобто проявляють пружні і в'язкі властивості одночасно. Теоретичне та експериментальне дослідження таких систем здійснюють за допомогою реологічних моделей.

Ряд авторів досліджують вплив різних факторів на поведінку реологічних систем, зокрема Смачило О. В. [1] визначала вплив обробки в органічних розчинниках на механічні характеристики одягових шкір

Дослідники застосовують різні реологічні схеми, які трансформують в диференціальні рівняння. Розв'язки відповідних диференціальних рівнянь є функціями часу і містять параметри реологічної схеми:

$$\begin{aligned}\varepsilon(t) &= \varepsilon(t, E_i, \eta_j) \\ \sigma(t) &= \sigma(t, E_i, \eta_j)\end{aligned}\tag{1}$$

де t - час дослідження процесу, ε - відносна деформація, σ - напруження, E_i - модуль пружності i -го елемента моделі, η_j - текучість j -го елемента моделі.

Актуальним є питання експериментального визначення параметрів різноманітних реологічних моделей. Питання це актуальне в різних планах. Наприклад, для однієї і тієї ж системи можна побудувати альтернативні реологічні моделі і перевірити їх на адекватність досліджуваному об'єкту після експериментального визначення релаксаційних характеристик. В роботах [2] та [3] побудовано програми в системі Mathcad Professional для визначення параметрів двох реологічних моделей, рис. 1, рис. 2.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>